

**ADAMIK ZSOLT LEON – BÁRTFAI FANNI – DR. GYARAKI RÉKA
ESZTER – DOBÓ JUDIT – MŰHELYI VIKTÓRIA – ÓZE GÁBOR –
SZEKÉR ANNA**

**A PANDÉMIA OKOZTA DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS TAPASZTALATAI A
RENDÉSZETTUDOMÁNYI OKTATÁSBAN**

Adamik Zsolt Leon: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, tisztjelölt hallgató

Bártfai Fanni: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, MA hallgató

Dr. Gyaraki Réka Eszter: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, Bűnügyi,
Gazdaságvédelmi és Kiberbűnözés Elleni Tanszék, tanársegéd

Dobó Judit: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, tisztjelölt hallgató

Műhelyi Viktória: Észak-Közép-budai Centrum, Új Szent János Kórház és Szakrendelő Neurológiai
Osztály – Stroke Centrum, pszichológus

Óze Gábor: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, tisztjelölt hallgató

Szekér Anna: Nemzeti Közszerológati Egyetem, Rendészettudományi Kar, tisztjelölt hallgató

Absztrakt

A pandémia alapjaiban változtatta meg a köz-, és a felsőoktatást, amiket eddig egyedülálló módon az online térbe kellett áthelyezni. Ez a hazai rendészettudományi képzést is érintette: a kar oktatóinak és hallgatóinak speciális jogállásukból fakadóan nem csak az online oktatásra kellett átállniuk, de a veszélyhelyzet kapcsán keletkezett rendészeti feladatokat is el kellett látniuk. A tanulmányban a rendészeti oktatás digitális átállásának és az ebből eredő tapasztalatok bemutatásán túl elemezzük a képzésben résztvevők digitális kompetenciáját és az átállás során szerzett tapasztalatokat, továbbá kísérletet teszünk javaslatok megfogalmazására, amelyekkel az online oktatás nem csak veszélyhelyzeti alternatíva, de a későbbiekben a tantermi oktatás hasznos kiegészítése is lehet.

Kulcsszavak: pandémia, oktatás, rendészettudomány, digitális átállás

**EXPERIENCE OF THE DIGITAL TRANSITION CAUSED BY PANDEMIC IN LAW
ENFORCEMENT EDUCATION**

Abstract

The pandemic has changed public and higher education, which had to be uniquely transposed onto the online space. This also affected the Hungarian law enforcement education: the students and the professors of the faculty had to switch not only to online education, but due to their special legal status they also had to fulfil their law enforcement tasks created in connection with the emergency. Within this study, in addition to presenting the experiences of the digital transition of law enforcement education, we analysed the digital competence of the participants of the law enforcement education. We made an experiment to make proposals which can be not only an emergency option, but these could be a useful addition of the classical education methodology, too.

Keywords: pandemic, education, law enforcement, digital transition

Bevezetés

2019 decemberében robbant be a kínai Wuhan városában a COVID-19, azaz az új típusú koronavírus, amely ismeretlen eredetű tüdőgyulladás-járvány formájában jelentkezett. Az alapvetően cseppfertőzés formájában terjedő vírus viszonylag gyorsan szétszóródott: először Kínában, majd Dél-Koreában, Japánba, de hamarosan az USA-ban, majd Olaszországban, Franciaországban, Németországban, Spanyolországban és Nagy-Britanniában is megjelent. Később, 2020. március 4-én hazánkban is azonosították a vírust két iráni diáknál.

Március 11-én a kormány döntött az országos veszélyhelyzet kihirdetéséről¹, ugyanezen a napon az Egészségügyi Világszervezet is bejelentette: világjárványnak minősíti a koronavírus járványt. A pandémia és az azt övező intézkedések az egész országra nagy hatást gyakoroltak. Nem csak a gazdasági szektoroknak, hanem az egészségügynek és az oktatásnak is olyan váratlan helyzettel kellett szembenéznie, amivel az elmúlt évtizedekben eddig még egyszer sem. Számos országban elrendelték nem csak a vendéglátóipari egységek bezárását, hanem az iskolákat, óvodákat is, amely a szülőket, a diákokat és az oktatókat is új kihívás elé állította: az oktatást távolról kellett megszervezni az online térbe történő áthelyezéssel². Az online oktatásra való átállás komoly erőfeszítést igényelt mind a hallgatók, mind az oktatók részéről. Bár napjainkban számos tanulást segítő digitális eszköz és program érhető el, oktatási intézményenként – az eltérő módszerek alkalmazásával – eltérő eredménnyel sikerült a tavaszi tanévet abszolválni. Az új helyzet a technikai feltételek biztosításán kívül olyan problémákat és kérdéseket vetett fel, mint a felsőoktatásban részt vevők digitális kompetenciája, a generációs eltérések okozta különbségek, valamint az eszközök és lehetőségek hozzáférhetősége.

Dolgozatunkban vizsgáljuk a felsőoktatásban a pandémia által okozott digitális oktatásra való átállás lehetőségeit, fókuszálva annak a rendészettudományi képzésre gyakorolt hatásaira. A rendészettudományi oktatás sajátossága, hogy a felsőoktatási képzések közt az egyik leggyakorlatorientáltabb, illetve, hogy a hallgatók többségének az online oktatás alatt szolgálatot is kellett ellátnia. A pályamunka központi kérdései közé tartozik az oktatók és hallgatók digitális kompetenciájának felmérése, a generációs eltérések megfigyelése, tapasztalatok összegzése, egyúttal alternatívák, javaslatok, jó gyakorlatok bemutatása, továbbá kísérletet teszünk olyan javaslatok megfogalmazására, amelyek segítségével az online oktatás

¹ 40/2020. (III.11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről

² Forrás: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/hirek/a-koronavirus-terjedesenek-megakadalyozasa-erdekeben-az-elektronikus-ugyintezes-igenybevetelet-javasoljuk> [Letöltve: 2020.09.30.]

nem csak a veszélyhelyzeti időszakban lehet alternatíva, hanem a tantermi oktatás hasznos, kompetenciaalapú kiegészítése is lehet.

Digitális kompetencia és generációs eltérések

A digitális kompetencia

A *Digitális Jólét Program (DJP) 2016-os kiadványa*³ tartalmazza a magyar oktatást érintő digitalizációs és modernizációs stratégiákat, az úgynevezett DOS-t. A digitális oktatást és módszertant érintő fejezetéből jól látszik, hogy Magyarországon még mindig a hagyományos, frontális oktatás a gyakori, emellett a felsőoktatási tanulmányokhoz szükséges anyagok, kurzusleírások, tartalmak is ritkán érhetőek el digitálisan. A kötetből kiderül továbbá az is, hogy az oktatók digitális kompetenciái sok esetben maradnak alul az elvárttól, ami önmagában, mint módszertani hiányosság akadályozza a fejlődést. Eszerint az alábbi stratégiai célokat határozták meg:

- módszertan átalakítása: hallgatóközpontú tanulás, az információs-technológiai eszközök potenciáljának kihasználása nem csak a tanulásban, hanem az oktatásban is,
- digitális tanulási tér: közösség, amely hallgatókat és oktatókat egyaránt digitális eszközökkel támogat,
- infrastruktúra fejlesztés, karbantartás, hatékonyságnövelés.

A fenti célok eléréséhez és a hatékony online oktatáshoz tehát nélkülözhetetlen a hallgatók és oktatók naprakész digitális kompetenciája. A kompetencia, mint fogalom egyaránt jelent alkalmasságot, hozzáértést, képességek és készségek összességét (*Berényi 2012*). A digitális kompetencia meghatározáshoz rendelkezésünkre áll az Európai Referenciakeret, amely öt dimenzió mentén vizsgálja a digitális alapkészségeket (DIGCOMP): információ, kommunikáció, tartalomalkotás, biztonság és problémamegoldás (*Ferrari 2013*). Az információhoz tartozik, hogy azt az egyén miként tudja megkeresni, megszűrni, értékelni, tárolni, rendszerezni és elemezni. A kommunikációhoz tartozik a különböző technológiákon keresztül való kapcsolattartás, tartalmak megosztása, a digitális személyiség és állampolgárság kialakítása és fenntartása, valamint a netikett. A tartalomalkotás kapcsán felmerül a szerzői jogok és licencekkel való megfelelő eljárás, az új tartalmak létrehozása, más tartalmakkal való integrációja, valamint a programozási ismeretek is. A biztonsághoz tartozik az eszközvédelem,

---

³ Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája, 2016. Forrás:

<https://digitalisjoletprogram.hu/files/55/8c/558c2bb47626ccb966050debb69f600e.pdf> [Letöltve: 2020.09.30.]

a személyes adatok és identitás online térben történő védelme, emellett a tudatosság a saját egészségünket és környezetünket érintő digitális biztonságot illetően.

Megjelent a DOS-ban az a digitális pedagógia fogalma, amit sok évvel azelőtt épp az IKT környezet fejlődése miatt a digitális oktatás témájában kutató szerző fogalmazott meg, vagyis: *„Minden olyan hagyományos vagy konstruktív pedagógiai, tanulási-tanítási mód, módszer, amely során számítógépet, informatikai eszközt is használ a tanuló és a pedagógus. A napjainkban formálódó digitális pedagógia célja, hogy a lehető legteljesebb körben számot vessen mindazokkal a kihívásokkal és lehetőségekkel, amelyek érintik a tanulókat és pedagógusokat az információs társadalomban. A megváltozott digitális környezet miatt a felnőttképzésben is újraértelmezendők a tanítási célok és szerepek.”* (Benedek 2008)

A Stratégia problémamegoldásához pedig nem csak a technikai problémák kezelése tartozik, hanem a nem-digitális problémákra való digitális megoldáskeresés, innovatív ötletek és megoldások keresése és használata, továbbá az egyéni digitális kompetencia felmérése, annak folyamatos fejlesztése, a naprakész tudás birtoklása.

A digitális készség felmérése azért fontos, mert nem csak azok a részképességek kerülhetnek feltárára, amelyek naprakészek és biztonságosak, hanem azok is, amelyeket fejleszteni érdemes (Nyikes 2017). Ezen kompetenciák mérése több rendszerben és lehetséges. Jelen tanulmányban az Europass által létrehozott szintkérdéseket használtuk, amely a korábban ismertetett Digitális Kompetencia Értelmezésének Európai Keretrendszerén alapszik (Ferrari 2013). Ez a keretrendszer valójában egy önértékelő, állításokat tartalmazó felmérés. A digitális készségek alapján három szint valamelyikéhez lehet tartozni: alapszintű, önálló és mesterszintű felhasználó. A hétköznapiokban használt digitális eszközökre és módszerekre vonatkozólag rövid állításokat tartalmaz, amiről mindenki könnyedén el tudja dönteni, hogy igaz rá vagy sem.

Generációs eltérések

Bizonyára mindannyian tapasztaltuk már az egyes generációk közti szakadékot és annak különféle formáit, amely többnyire szemléletbeli és megértésbeli különbségekben, valamint kommunikációs nehézségekben nyilvánul meg. A meg nem értésből eredő eltérések mind családi, mind pedig oktatási kérdésekben egyaránt okozhatnak gondokat. Mindenekelőtt viszont ahhoz, hogy a generációelméleteket és így az egyes eltéréseket megértsük, célszerű meghatározni magát a generációt, mint fogalmat. A generáció hagyományos megközelítés szerint a szülők és utódaik születése közötti átlagos időintervallumot jelenti. Szociológiai szempontból viszont olyan személyek csoportját jelöli, akik azonos korszakban születtek és sajátos trendek, folyamatok alakították őket, mindezeket túl pedig hasonló értékeket

képviselnek (Komár 2017). A mai fiatalok életkörünyezete ugyanakkor lényegesen megváltozott, már csak szüleikhez viszonyítva is. Az oktatás különböző szintjein fokozatosan hódítanak az infokommunikációs eszközök, mint a mobilok, tabletek, notebookok, melyek nemcsak hasznos, de kellemes időtöltésként is funkcionálhatnak. Nem meglepő tehát, ha a fiatalok akár napi 8 órát is eltöltenek a média társaságában (Guld-Maksa 2013).

A generációk felosztását általában különféle körülményegyüttesek alapján vizsgálhatjuk. A modern generációs elméletek legismertebb csoportosítása a következő:

- veteránok: 1925-45 között születettek, akik legfeljebb idős korukban találkozhattak az internettel;
- baby-bumm generáció: 1946-64 között születettek, akik felnőtt korukban találkoztak az internettel;
- x-generáció: 1965–1979 között születettek, akik már ifjúkorban találkoztak az internettel, így az mára a munkavégzésükben is komoly szerepet játszik;
- y-generáció: 1980–1995 között születettek, akik gyermekkoruktól kezdve használják az IKT-eszközöket, ahogyan a játékok világa központi szerepet tölt be az életükben;
- z-generáció: 1996 után születettek, akik internet nélküli világban nem éltek és születésüktől kezdve használják az IKT-eszközöket;
- alfa generáció: 2005 után születettek: óvodások, kisiskolások, akik szociális életük jelentős részét a közösségi oldalakon, de legalább az interneten élik.

E csoportosításban a digitális kompetencia, meghatározottság és természetesen az életkor az, ami az elkülönítés alapját képezi (Komár 2017). Ha azonban a digitális kompetenciákról a felsőoktatás tekintetében szeretnénk beszélni, célszerű csak azon csoportokra fókuszálni, akik ebben kifejezetten érintettek, tehát a jelenlegi hallgatóságra, hallgatókra és a pedagógusokra. Míg az előbbi csoportot nevezhetjük „digitális bennszülötteknek”, hiszen anyanyelvi szinten beszélnek a számítógépek és az internet nyelvét, addig az utóbbit tekinthetjük „digitális bevándorlóknak”, hiszen e csoport csak a későbbiekben kezdte el használni a digitális világ újdonságait (Prensky 2001). Célszerű különbséget tenni, ugyanis a mai diákok radikálisan megváltoztak a korábbi évekhez képest: az őket körülvevő környezet miatt másképp gondolkodnak és másképp is dolgozzák fel a környezetből érkező különböző információkat. Önmagában ez is elég ahhoz, hogy kimondjuk: a jelenlegi oktatási rendszert nem nekik tervezték. Ugyan így az oktatásban résztvevőknek tisztában kell lenniük a diákok kompetenciával, generációs sajátosságaival, hiszen ezek nélkül hatékony képzés nem valósulhat meg. Ezt feltételezik a következők is, amelyek a mai „digitális bennszülöttek” és az

őket megelőző nemzedék között az alábbi IKT-használatból eredő, kompetenciák közötti különbségeket tartalmazzák (M. Pintér 2016).

A digitális bevándorlók alapvetően kevés adatforrásból dolgoznak, lineáris tanulási utakat követve; jellemző rájuk a kontextusba helyezés. Ezzel szemben a digitális bennszülöttek sok adatforrásból dolgoznak véletlenszerű haladás mentén; a tanulásban nem az egymásra épülő összefüggések, sokkal inkább a rugalmasság a lényeges. A digitális bevándorlókat fókuszált, koncentrált figyelem és magas frusztrációtűrés jellemzi, ezzel szemben a másik csoportot a multitasking, a sokcsatornás, gyors figyelemátvitel, ugyanakkor az érzelmi inkontinencia. Ebben nagy szerepet játszik az azonnali információmegosztás iránti vágy, általában különböző szociális csatornákon. Az első csoport szereti az eseményeket késleltetni és időt szánni a felkészülésre, ezzel szemben a digitális bennszülöttek az azonnali tevékenységet preferálják, ahol az azonnali megerősítés utáni igény kifejezetten nagy.

A bevándorlóknak továbbá a megformált nyelv is ismertető jegy lehet, a digitális bennszülötteket a szlengszerű nyelvhasználat, amelyben nagy szerepet játszik az újabb kommunikációs csatornák elterjedése, rövidítések és különböző szimbólumok, ún. emoji-k használata. Míg az első csoport sajátossága a kevesebb, de erősebb kapcsolatokkal való rendelkezés, valamint a tekintélyelvűség és tiszteletadás, addig a második csoport sok, de inkább gyengébb, szituatív kapcsolatot ápol, többnyire IKT-eszközök segítségével. Ezen túl nem mondható el róla a tekintélytisztelet. A digitális bevándorlók tulajdonsága a fáradtság, megterhelő tanulás és a lexikális, ünnepi jellegű tudás⁴, a digitális bennszülöttekre sokkal inkább a folyamatokba ágyazott, vizuális anyagokkal színesített és könnyített tanulás jellemző.

A csoportok közötti különbségek alapját az életkörnyezet megváltozása, a fokozatosan növekvő technikai eszközök hozzáférhetősége adja. Ugyanakkor ezt semmi esetre sem szabad hátrányként értékelni, sokkal inkább olyan oktatási környezetet kell kialakítani, amely ehhez alkalmazkodik: e-learning képzésekre, elektronikai eszközökre – telefonokra, tabletekre –, tehát digitális platformokra épül. A generációs eltérések okozta különbségeken kívül olyan problémák is felmerülhetnek, mint a technikai feltételek adottságának hiánya, vagy a felsőoktatásban részt vevők digitális kompetenciája, valamint az eszközök és lehetőségek hozzáférhetőségének hiánya. Ugyan a különböző generációk eltérő digitális szükséglettel rendelkeznek – lásd fentebb –, de a digitális eszközök alkalmazása mindenképpen segíti a

---

⁴ A kulturális örökség részét képező művészeti és tudományos ismeretek, amelyekkel a hagyományos értelemben vett művelt emberek rendelkeznek.

jelenlegi hallgatóság tanulását, mindezen túl azonnali visszajelzést is biztosíthat a hallgatók számára.

Pedagógusok digitális kompetenciái

A tanárok digitális kompetenciája központi eleme az oktatás fejlődésének. A technológia fejlődése új lehetőségeket jelent a tanulásban és a tanításban egyaránt, amely az oktatás minőségének javítását eredményezi. A pedagógusoktól mára elvárják, hogy értsenek a digitális eszközök működéséhez, használatához, továbbá ki tudják választani mikor és milyen módon alkalmazzák az adott technológiát a tanítási folyamatban. Nyilvánvaló, hogy az oktatónak ismernie kell a folyamatot ahhoz, hogy meg tudja magyarázni miért működőképes az oktatási eljárás adott körülmények között. Ráadásul az oktatóknak igen komplex készségekre van szükségük, ha e digitális környezetben növelni szeretnék oktatási eredményességüket. Elmondható, hogy jelenleg hiányt szenvedünk a digitális kvalitással rendelkező, e tekintetben jól képzett pedagógusokból, legyen szó nemzeti vagy nemzetközi elvárásokról (*Vázquez-Montoya 2015*).

Napjainkban már mindannyiunknak fel kell tudnia ismerni, hogy az információs és kommunikációs eszközök használata nélkülözhetetlen és szükségszerű változásokat eredményez az oktatás folyamatában és a tanulási stratégiákban. A digitális tananyagok használatának és az IKT-eszközökkel segített oktatásnak ki kell egészíteni a hagyományos tanítási módszereket. Az új pedagógiai gyakorlatok elsajátítása, valamint a módszertani megújítás pedig elősegíti az oktatók folyamatos szakmai fejlődését (*Furcsa 2019*). Nézzünk meg néhány javaslatot, megközelítésmódot, amelyek a tanári képzési programot eredményesebbé tehetik:

- a kommunikáció minőségének fejlesztése: a hagyományos kommunikációs módszerek, mint az írás és olvasás mellett célszerű hang-, és videóformátumok alkalmazása, hiszen ez a fajta vizuális módszer a hallgatók figyelmét magára vonja és hosszabb távon is fenntartja;
- online kommunikáció fejlesztése: az erre kialakított csatornák (pl. NEPTUN vagy KRÉTA rendszer) nem csak egyirányú értesítések küldését teszi lehetővé: ösztönözni kell a hallgatókat a válaszadásra, érzékeltetni kell velük, hogy fontos a véleményük;
- megfelelő információkezelés: ismerni kell az egyes keresőprogramokat, ezzel együtt képesnek kell lenni az információk szűrésére;

- kreatív tartalom és tanulási anyagok készítése a hallgatóság igényeihez mérten: elméleti ismereteket magába foglaló feladatlapok, kooperatív feladatmegoldási rendszerek, online vagy
- offline médiaanyagok készítése, ahol inkább a képek, ábrák dominálnak, mintsem a nyers szöveges tartalom;
- értékelés, visszacsatolás biztosítása: a tanulás egyengetése és a folyamatos értékelés magabiztosságot, motivációt biztosít, az azonnali visszacsatolás pedig segíti a diákok problémamegoldását, de kontrollérzetüket is támogatja;
- jutalom-rendszer alkalmazása: egy-egy feladat kapcsán a hallgató előzetesen tájékoztatható, hogy aktivitásáért, megoldásáért cserébe például plusz pontot kap egy következő számonkérés esetén. Azon túl, hogy a feladatot játékosan, a „digitális bennszülöttek” fogékonyságához igazítjuk, a versenyszellem, valamint a jutalom megszerzésének reménye szintén nagyban elősegíti a hallgatóság motiváltságát, aktivitását;
- minden diákot be kell vonni a digitális technológiák használatába, ezzel csökkentve a köztük lévő „digitális különbséget”;
- indokolt lehet az oktatók számára olyan portál létrehozása, amely alkalmas az önképzésre tesztek, feladatok formájában, hiszen a digitális tanulási környezet gyors változása ezt indokolttá teszi. Ezen kívül a felületnek alkalmasnak kell lennie a digitális tartalom eredményeinek terjesztésére és a többi oktatóval való szakmai együttműködésre is.

Korunk diákjai, hallgatói, akiknek többsége videójátékokon nőtt fel, megszokták a telefonok, tabletek és egyéb technikai eszközök állandó közelségét, a különböző programok hordozhatóságának tényét, így pedig az azonnali információhoz jutást. Életük nagy részét „hálózatban” töltötték és ez a jövőben sem fog másképp alakulni. Nincs türelmük hosszú előadásokat hallgatni, ahogy a „lépésről-lépésre logikához”, vagy az „elmondom-és-visszakérdezem” oktatási módszerhez sem, ami az egyetemi végzettség igazolását jelentő oklevél/diploma kiállításának egyik feltétele.

Azonban azt se felejtsük el, hogy önmagában az a tény, hogy valaki beleszületett a digitális világba, nem jelenti azt, hogy feltétlenül képes a több ezernyi weboldal közül megtalálni azokat, amelyek a tudás növeléséhez hozzájárulnak, illetve valós információkat adnak, így az oktatók részéről az iránymutatás, az elsajátítandó anyagok pontos meghatározása nélkülözhetetlen a tananyagok hallgatók általi elsajátításához.

A hazai rendészettudományi képzés sajátosságai és a járványügyi helyzet hatása a megváltozott oktatási lehetőségekre

A rendészettudományi oktatás specifikumai

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kara a Rendörtiszti Főiskola jogutódjaként hazánkban az egyedüli felsőoktatási intézmény, ahol rendészeti képzés folyik. A hallgatók tanulmányaik végeztével olyan speciális ismeretek és készségek meglétét igazoló felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberekké válnak, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy a rendészeti szervezet ágazataiban helyezkedhessenek el. Annak érdekében, hogy az ilyen speciális ismeretek átadhatóak legyenek a rendészeti pályát választók újabb és újabb generációi számára, a képzési metodika eltérhet más felsőoktatási intézményekétől. Ezt alátámasztandó, Dr. Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok, a Kar dékánjának mondatát idéznénk, amelyet a Kar honlapján található dékáni köszöntőben fogalmazott meg: *„a képzés speciális jellegéből adódóan arra törekszünk, hogy erősítsük a hivatástudatot és a szakértelmet, mert megbízható, magas színvonalú tudást kívánunk átadni, és felvértezni hallgatóinkat az elvart magatartásformákkal, személyiségjegyekkel, mivel hitvallásunk szerint csak elhivatott és felkészült hallgatók tudnak tisztként helyt állni a rendészeti szerveknél”*.⁵

Más felsőoktatási intézményekhez képest a Karon folyó képzések két főbb szempontban különböznek: az oktatói gárda összetételében, illetve a tantárgyi tematikákat képző speciális ismeretanyagban.

Míg a közoktatásban az oktatók esetében a személyek vagy a 4+1 éves általános iskolai tanári képzés vagy az 5+1 éves középiskolai tanári képzés keretében szerezték meg szakképzettségüket, addig a felsőoktatásban oktatók a törvényi szabályozás értelmében az oktatott tudományos területen elért eredményük és végzettségük alapján tölthetnek be tanársegédi, adjunktusi, egyetemi docensi vagy tanári beosztásokat. Ezzel szemben a Kar oktatói többnyire vezénnyelssel kerülhetnek az Egyetemre. Az oktatók főként a rendvédelem gyakorló szakemberei közül kerülnek ki, ezért az edukációs hátterük többrétűbb, amely fakadhat a rendészeti ágazat multidiszciplináris jellegéből. Mivel a vezényelt oktatók elsősorban – bár oktatói munkakörben tevékenykednek – rendvédelmi szerv állományába tartoznak továbbra is, ezért a veszélyhelyzet alatt is kötelesek a haza szolgálatára. Éppen ezért a Karon több ízben is az oktatók különböző területre lettek átirányítva.

Speciális ismereteknek tekinthetjük azokat a jogtudományi területhez tartozó tantárgyakat, amelyek ismeretanyagát többek között a 2009. évi a minősített adat védelméről

---

⁵ Forrás: <https://rtk.uni-nke.hu/karunkrol/bemutakozas> [Letöltve: 2020.09.30.]

szóló CLV. törvény hatálya alá tartozó információk teszik ki, valamint az olyan gyakorlati jellegű órákat is, mint például az intézkedéstaktika, a lögyakorlat és a testnevelés. Ezen tantárgyak közös jellemzője, hogy – akár a jogszabályi kötelezettségekből fakadó, akár az ismeretanyag átadásához szükséges fizikai feltételek meglétéből fakadóan – az online térbe nem, vagy csak korlátozottan helyezhetők át.

A rendészettudományi képzés online térbe való áthelyezésének kivitelezése

A járvány által megfertőzött személyek esetszámának növekedése miatt a kormány többek között döntött a Magyarországon felsőoktatásban résztvevő tanulókról is, aminek értelmében minden felsőoktatási intézmény távoktatási rendszerre állt át, ami azt jelentette, hogy a hallgatók részére különböző elektronikus felületeken kellett biztosítani a tananyagokat⁶. Az intézményeknek egyik pillanatról a másikra kellett átállnia egy teljesen más metódusú, oktatási módra, amellyel kapcsolatban még nem született központi útmutató. Mivel hivatalos állásfoglalást az intézmények nem kaptak arra vonatkozóan, hogy mely rendszereket célszerű használniuk (a teljesség igénye nélkül, csak a legismertebbek: Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom), az ismeretanyag átadásának módszerei még a felsőoktatási intézményeken belül is eltért, amely jelentősen megnehezítette a hallgatók tanulmányi előrehaladását.

A meghozott intézkedésekkel párhuzamosan 2020. március 11-én értesítették a NKE-RTK-n tanuló első-, másod- és harmadéves rendőr tisztjelölteket, hogy a nyugati határszakaszokon szolgálatot kell ellátniuk.

A Rendészettudományi Kar hallgatói az adott szakhoz, szakirányhoz és munkarendhez kapcsolódóan eltérő jogállásúak. Így a nappali munkarendes, bűnügyi alapképzési szak, a rendészeti alapképzési szak és a katasztrófavédelmi szakon tanuló hallgatók tisztjelölti jogállásúak, akikre a 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény vonatkozik, ez alapján pedig jogaik és kötelezettségeik keletkeznek. Magyarország ideiglenesen visszaállította a határellenőrzést többek között Ausztria és Szlovénia között, ebből adódóan ezeken a határszakaszokon szükség volt a tisztjelöltek szolgálatára is, megerősítő jelleggel. Az állomány közel kétharmada Hegyeshalomra, a maradék része az osztrák határszakaszokra került. Feladatuk a személy- és áruforgalom ellenőrzése, a belépésre jelentkező állampolgárok egészségügyi feltételeinek,

⁶ Forrás: <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/03/18/tajekoztato-hallgatoknak> [Letöltve: 2020.09.30.]

valamint a hatósági házi karanténban levő személyek vizsgálata volt. A határszakaszokon a tisztjelöltek 12 órában láttak el háromnapos szolgálatokat, amelyet ötnapos pihenők követtek.

Ugyanakkor az oktatásnak színvonalasan kellett működnie, hiszen nemcsak a nappali alapképzésben résztvevő hallgatók voltak érintettek benne, hanem azok a hallgatók is, akik eleve munka (olykor család) mellett vesznek részt egyetemi képzésben. A levelezős munkarendű alap- és mesterszakon (ezen belül polgári-és rendészeti szakirányon is folyik képzés), valamint a rendvédelmi szervező szakirányú továbbképzési szak hallgatóira gondolva az egyetemi oktatóknak úgy kellett a digitális oktatás lebonyolítását megtervezni, hogy egyik hallgató se kerüljön hátrányba, azonban az évvégi vizsga és záróvizsga kötelezettségüket úgy tudják teljesíteni, hogy a tudásukban a szükséges mértéknél nagyobb hiányok ne legyenek, hiszen akkor azt az egyetemi képzés és az oktatók rovására írják – ez pedig a későbbiekben az Egyetem versenyképességét és megítélését ronthatja.

A határszolgálati kötelezettségből fakadó fent ismertetett beosztás miatt a hallgatók tanulmányi kötelezettségeiknek ezekben a pihenő időszakokban igyekeztek eleget tenni.

Az Egyetem a távolléti oktatás megkönnyítésére a szöveges tansegédleteken kívül nagy mennyiségben töltött fel videókat is saját portáljára, a Ludovika Webinárium-ra (NKE RTK Ludovika Webinárium), amely később is bárki számára elérhető volt. Ezeken a videókon az oktatók felvették saját prezentációs előadásaikat, mint egy frontális oktatás keretében zajló előadás során – hallgatók nélkül. Ebből adódóan a hallgató-oktató interakció is minimális volt, elvégre – ha csak a hallgató külön fel nem kereste az érintett oktatót –, kérdéseire nem tudott választ kapni, ugyanis ezekhez az előadásokhoz nem lehetett hozzászólást, kérdést írni a felületen, pusztán a megtekintésre volt lehetőség. Sajnálatos módon – azonban fontos és nem megkerülhető tény –, a feltöltött videók, prezentációk miatt a hallgatók sem keresték meg az oktatókat, annak ellenére, hogy a tanszékek oldalán az oktatók elérhetőségei nyilvánosak. Ugyanígy az oktatók sem láthatták a hallgatókat, nem tudtak róla megbizonyosodni, hogy az előadás valóban elérte-e a célját, ténylegesen sikerült-e átadni a tananyagot vagy sem. Hátrány lehetett továbbá, hogy ezek az elektronikus videó tartalmak mindenképpen internetkapcsolatot igényeltek: a hallgatóknak nem minden esetben volt lehetősége ezek letöltésére annak érdekében, hogy esetleg később offline-formában visszanezzék vagy elektronikus eszközeiken tárolják őket, mint ahogyan a szöveg alapú tansegédleteket.

Az oktatók tisztában voltak a tisztjelöltekre és a tiszthelyettesekre nehezedő megnövekedett rendvédelmi feladatokkal, így legtöbbjük erre tekintettel igyekezett kialakítani a vizsgáztatási és számonkérési rendszert, a beszámoltatás módját. Éppen ezért a digitális oktatás során a rendészettudományi képzésben a legtöbb oktató a nappali munkarendű hallgatók

esetében kötelező feladatlap jellegű dolgozatok elvégzéséhez ragaszkodott – ezekhez pontos felkészülési témákat kaptak a hallgatók –, amelyek az adott tárgy érdemjegyét is képezték. Ezek mintegy zárhelyi dolgozatként funkcionáltak, hiszen hasonló terjedelműek (1-3 oldal) voltak és azokat a hallgatók otthon készíthették el.

A feladatlapok mellett egyes oktatók a komolyabb terjedelmű, nagyobb témákat felölelő esszé jellegű beadandókat választották vizsgafeladatként, ahogy a levelező munkarendű hallgatók is tantárgyaikat 5.000–15.000 karakterszám közötti terjedelmű beadandó dolgozatok leadásával tudták a megnövekedett szolgálati, munkahelyi és családi feladataik és kötelezettségeik mellett teljesíteni.

A Nemzeti Közszerológáti Egyetem Rendészettudományi Kara sok más felsőoktatási intézményhez (például az Eötvös Lóránt Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Miskolci Egyetem stb.) hasonlóan a Moodle e-learning rendszert (NKE RTK Moodle) használta a szöveg alapú tartalmak közzétételére, de ugyan itt zajlott a hallgatók beszámoltatása is. A legtöbb tárgyból a vizsgafeladatok itt kerültek publikálásra, valamint a hallgatóknak is ezen a felületen keresztül kellett feltölteni a határidőre elkészített feladatokat, amelyek elkészítése jelentette a tárgyak abszolválását. Ugyanakkor több esetben tapasztalhatták a tisztjelöltek, hasonlóan a többi, szintén Moodle rendszert használó egyetemi hallgatóval egyetemben a rendszer leterheltségét. A rendszer akadozása ezáltal a kitöltésre rendelkezésre álló időt is lényegesen befolyásolhatta.

Az esszék és a feladatlapok további negatívumaként említhetjük meg azt is, hogy a hallgatók úgy érezték, hogy lényegesen később kaptak ezekre értékelést, de ott is csak érdemjegy formájában, hiszen az alkalmazott rendszerben nem volt olyan felület, ahol az értékelést végző oktató részletesen leírhatta volna a hallgató hibáit, vagy akár feltölthette volna a javított feladatlap eredményeit, ami 100-120 hallgató esetében két vagy több tantárgyra lebontva teljesen érhető is volt. A hallgatók többsége pedig nem kereste fel külön az oktatót, mert nem kíváncsi hibáira, megelégszik a kapott érdemjegy tudatával. Tehát a részletes értékelés, a hibákból való tanulás, a visszacsatolás e módon nem biztosított a hallgatószámára, holott ez alapvető követelmény, mind a frontális, mind a digitális oktatás esetében. Másik oldalról nézve, az oktatók rutinja miatt sokszor elég volt egy-egy dokumentumba belenézni ahhoz, hogy észleljék, az adott dolgozatot már egyszer, korábban olvasták, vagy pedig a tanuló láthatóan nem fordított – sokszor menthető indokból – elég időt annak megírására. Bár a hallgatóknak lehetősége sem volt, hogy könyvtárba menjenek, ahol az Egyetem által előfizetett online adatbázisokban böngészhet, azonban az intézmény az otthoni VPN jogosultság igényének biztosításával igyekezett ezt a helyzetet orvosolni.

A rendészettudományi oktatás online formában történő megtartásának tapasztalatai

A tanulmány megírása során kvantitatív módszert választottunk, amely segítségével igyekeztünk minél több hallgatót és oktatót megszólítani. A kérdőívből nyert adatokat statisztikai módszerekkel elemeztük, így ezek eredményeiből nem csak a hallgatói és oktatói elégedettséget tudtuk visszamérni, hanem segítségével esetleges fejlesztési javaslatokat is megtudtunk fogalmazni.

Vizsgálati személyek

Miután a pályázat a rendészettudományi terület és a digitális oktatás kapcsolatát vizsgálta, ezért mintánkat csak a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán lévő oktatók és hallgatók fogják alkotni. A kérdőívcsomag lezárását követően 27 oktató és 126 hallgató választ elemeztük. A vizsgálatban részt vevő oktatók (n=27) nemi eloszlása: 33% férfi, 67% nő. Életkori tartományuk 33-63 év, az átlagéletkoruk 46,4 év volt. Az eddig oktatásban eltöltött időtartományuk 2-41 évig terjedt, az oktatókra vonatkozó átlagos oktatásban töltött idő 17,11 év. A hallgatók (n=126) nemi eloszlását tekintve 57% férfi, 43% nő arányban oszlottak meg. Életkori tartományuk 18-29 év, az átlagéletkoruk 19,8 év volt. A kérdőívet kitöltő összes hallgató alapképzését (100%) tölti az egyetemen, nappali tagozaton (100%).

Berendezés, anyagok, eszközök

A vizsgálat során kérdőíves adatgyűjtés történt. A demográfiai kérdéseken túl általunk szerkesztett, digitális oktatásra vonatkozó tapasztalatokra, illetve digitális készségekre (*Europass 2013*) kérdeztünk rá. Az *Europass* önértékelő digitális készségekre vonatkozó rendszerben a felhasználók a megfogalmazott készségek mentén három kategóriába kerülhetnek: alapszintű, önálló és mesterszintű felhasználók.

Eljárás

A vizsgálati csomag összeállítását követően az egyetemi vezetőség engedélyezte a kérdőív terjesztését (Engedélyszám: 34000/11399/2020.ált.). Elektronikus úton két külön kérdőívet küldtünk ki az oktatóknak és a hallgatóknak. A kérdőív 2020. 09. 01. és 09. 19. között volt elérhető. A vizsgálati személyek nem részesültek jutalomban a kitöltést követően.

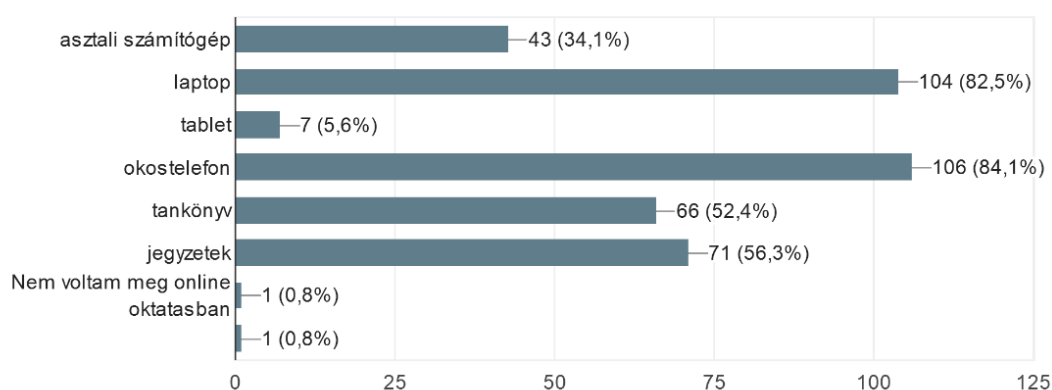
Eredmények ismertetése

Az online oktatás során több paraméterre is rákérdeztünk. Egyik legelső vizsgálati paraméter a korábbi digitális oktatásban szerzett tapasztalat volt. A megkérdezett oktatók 22%-ának volt tapasztalata korábban online oktatásban, ugyanez a változó a hallgatók körében 6,3% volt.

Az 1. és 2. ábrán az látható, hogy az oktatók és hallgatók általában milyen eszközöket vettek igénybe a digitális oktatás során. Ahogy az az ábrán is látszik, az oktatók és hallgatók közül legtöbben laptopot és okostelefont használtak.

Az online oktatás során az alábbi eszközöket használtam. Többet is bejelölhet.

126 válasz

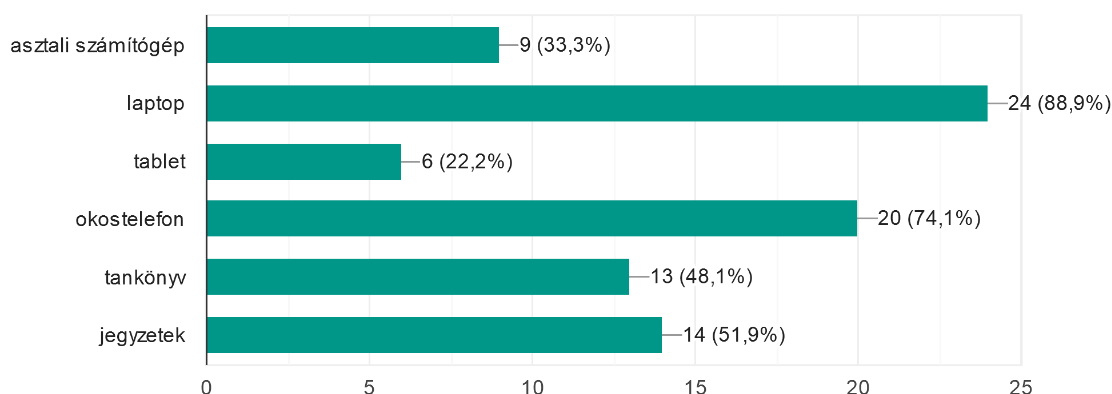

1. ábra: Hallgatók eszközhasználata

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az online oktatás során az alábbi eszközöket használtam. Többet is bejelölhet.

27 válasz

2. ábra: Oktatók eszközhasználata

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

A digitális oktatással kapcsolatban felmerült, hogy milyen körülmények között tanultak, illetve dolgoztak a rendészettudományi karon. A kérdőív válaszai alapján kiderült, hogy a legtöbb hallgatónak és oktatónak az online oktatás alatt volt lehetősége külön szobában folytatnia tevékenységét (3. és 4. ábra).

Az online oktatás során az alábbi körülmények között tanultam.

126 válasz

2. ábra: Hallgatók körülményei

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az online oktatás során az alábbi körülmények között tanítottam.

27 válasz

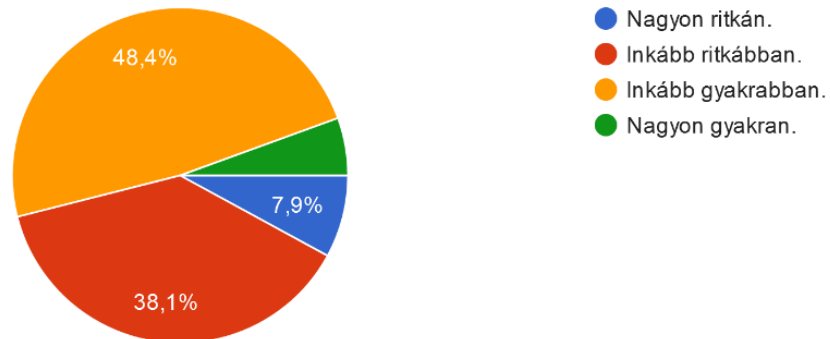
1. ábra: Oktatók körülményei

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Ahogy az lentebb, az 5. és 6., valamint a 7. és 8. ábrán látható, mind az oktatók, mind a hallgatók elmondásuk szerint inkább nagyobb fokú rendszerességgel foglalkoztak egyetemi teendőikkel, valamint ezzel együtt inkább jobban tudták tartani a határidőket.

Az online oktatás során milyen rendszerességgel foglalkozott az egyetemi teendőivel? Viszonyítási alapnak a járvány előtti, pl. őszi félévet tekintse.

126 válasz

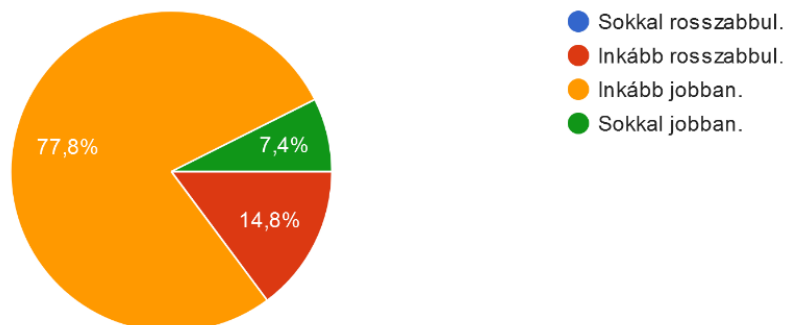

5. ábra: Hallgatók egyetemi teendőikkel kapcsolatos rendszeressége

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az online oktatás során hogyan tudta tartani az egyetemi teendőit érintő határidőket? Viszonyítási alapnak a járvány előtti, pl. őszi félévet tekintse.

27 válasz

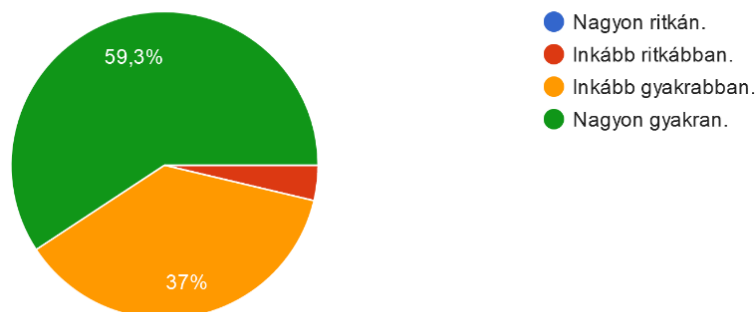

6. ábra: Hallgatók és a határidők tartása

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az online oktatás során milyen rendszerességgel foglalkozott az egyetemi teendőivel? Viszonyítási alapnak a járvány előtti, pl. őszi félévet tekintse.

27 válasz

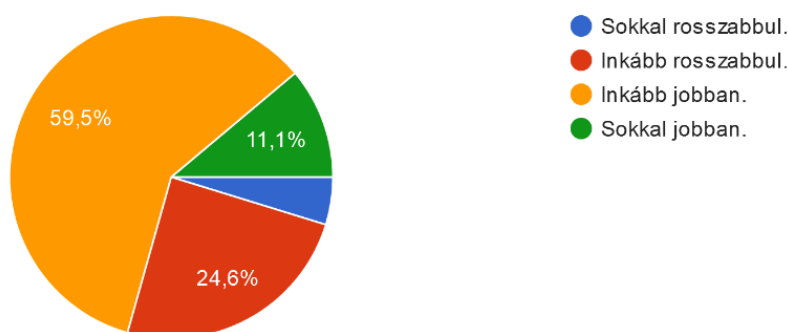

7. ábra: Oktatók egyetemi teendőkkel kapcsolatos rendszeressége

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az online oktatás során hogyan tudta tartani az egyetemi teendőit érintő határidőket? Viszonyítási alapnak a járvány előtti, pl. őszi félévet tekintse.

126 válasz

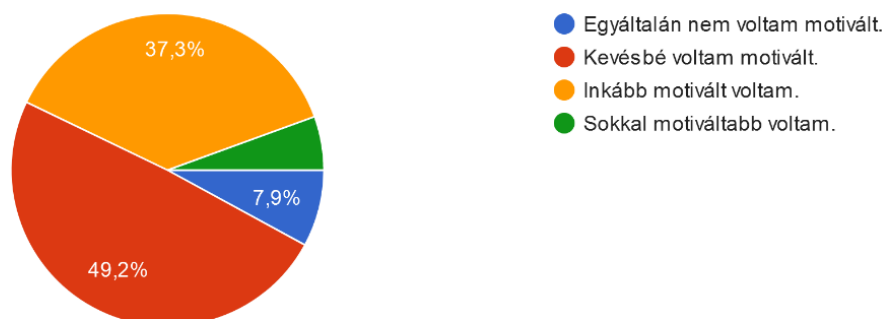
8. ábra: Oktatók és a határidők tartása

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

A hallgatók motivációja a digitális oktatás alatt a válaszok alapján erősen csökkent, amelyet jól szemléltet a 9. ábra.

Az online oktatás során milyenek értékeli a tanulással, egyetemi teendőkkel kapcsolatos motivációját? Viszonyítási alapnak a járvány előtti, pl. őszi félévet tekintse.

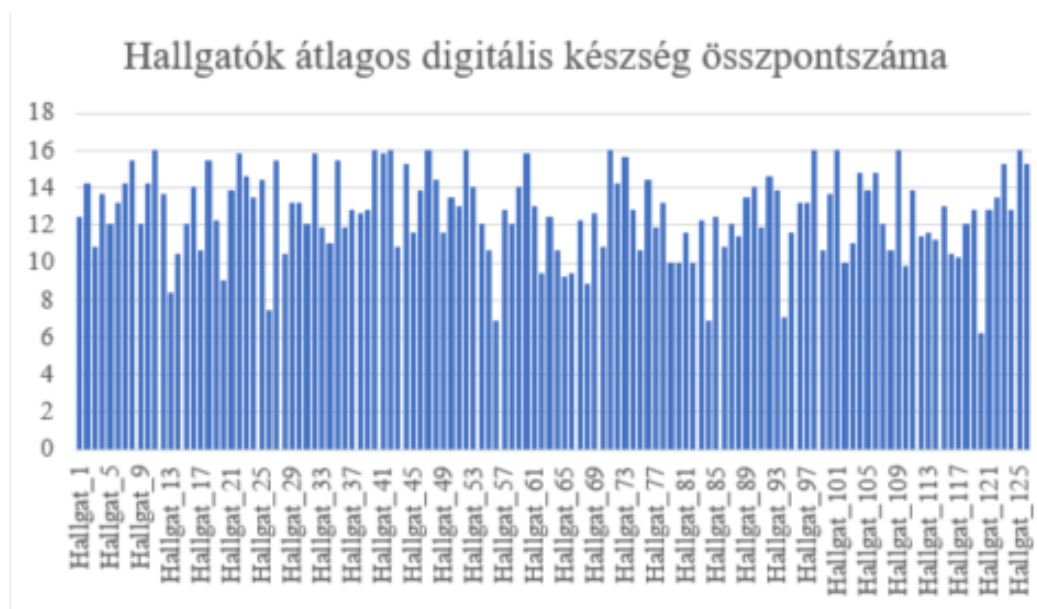
126 válasz

2. ábra: Hallgatók motivációja

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Az Europass (2013) ötszempon­tú digitális kompetenciarendszer állításainak elemzésével az alábbi eredmények születtek. Az oktatók (n=27) digitális készségekre vonatkozó átlagos összpontszáma 11,9 lett (11. ábra), a hallgatóké (n=126) pedig 12,6 átlagpont lett (10. ábra).

3. ábra: Hallgatók átlagos digitális készség összpontszáma

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

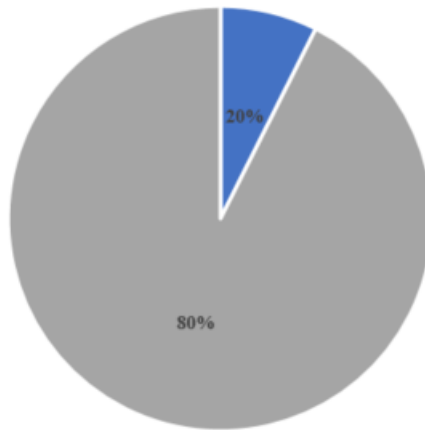

4. ábra: Oktatók átlagos digitális készség összpontszáma

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

A kategóriarendszerben elemezve az alacsonyabb pontszámoktól az egyre magasabb pontszámok felé az alapszintű, önálló, mesterszintű felhasználók helyezkednek el. A felmérésben kapott pontszámok alapján az látható, hogy a hallgatók 20%-a önálló, míg 80%-a mesterszintű felhasználó (12. ábra). Ezzel párhuzamosan az oktatók 40%-a önálló, 60%-a mesterszintű felhasználó (13. ábra).

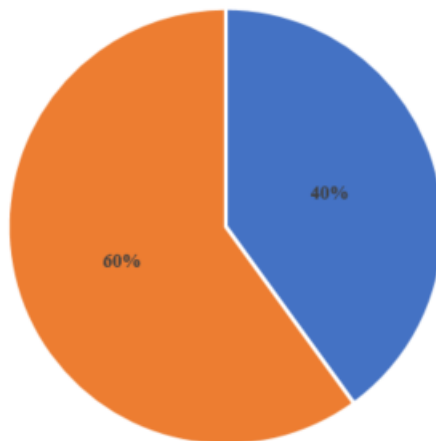
Hallgatók digitális kompetenciája

5. ábra: Hallgatók digitális kompetenciája

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Oktatók digitális kompetenciája

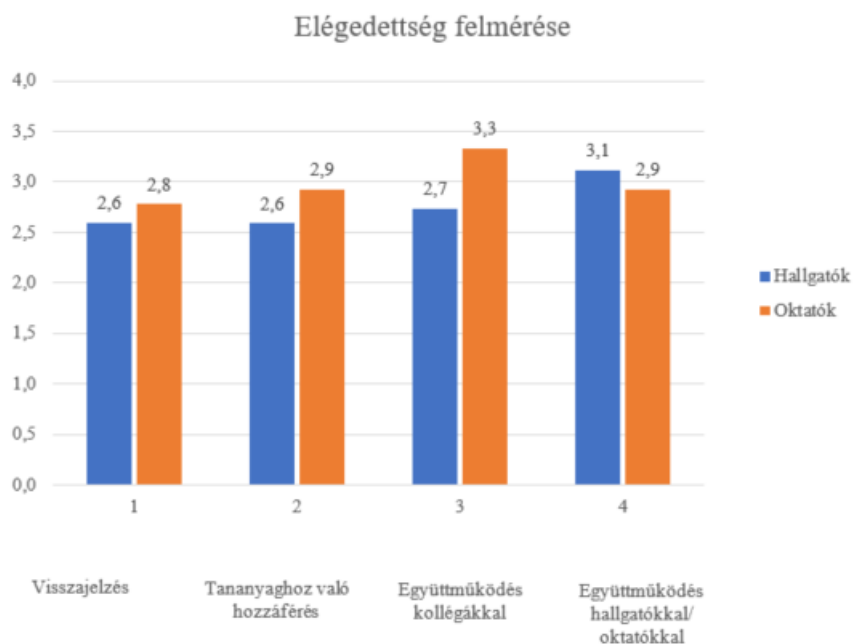

6. ábra: Oktatók digitális kompetenciája

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

A kérdőívcsomagban a fentiek mellett azt is felmértük, hogy a megkérdezettek mennyire voltak elégedettek a digitális oktatás során az alábbiakkal: visszajelzések a munkájukra vonatkozóan, tananyagokhoz való hozzáférés, valamint együttműködés egymással és a másik csoporttal (hallgatók-hallgatókkal, illetve oktatókkal; és fordítva: oktatók-oktatókkal, valamint hallgatókkal). A résztvevők az „Egyáltalán nem voltam elégedett (1)” és a „Teljes mértékben elégedett voltam (4)” négyfokú skálán értékelték tapasztalataikat. A válaszok alapján az látszik,

hogy míg az oktatók a többi oktatóval (kollégákkal) való együttműködéssel voltak a leginkább elégedettek, addig a hallgatóknál ez inkább az oktatókkal való együttműködés volt.

7. ábra: Elégedettség felmérése

Forrás: a kérdőív adatai alapján saját szerkesztés

Diszkusszió

A hallgatói kérdőív során azonos megállapítások, vélemények születtek a távoktatás általunk feltételezett pozitívumairól. Kiemelve a leggyakoribb visszajelzésekből⁷:

- Bármikor elérhető a tananyag, mindenki számára hozzáférhető. Nem voltam konkrét időhöz kötve, hogy mikor kell, beüljek az adott órára, kedvem szerint nézhettem vissza a kapott elektronikus tananyagokat.
- Talán kilép a gyermekcipőből ez az egész rendszer, fejlődik.
- Jobban átláttam a tantárgyi követelményeket.
- Saját magam oszthattam be az időmet.
- Akkor tudtam leülni tanulni és meghallgatni az előadásokat, amikor volt rá energiám. Sokkal jobban tudtam figyelni így.
-

⁷ Szó szerinti idézetek

- Sok tantárgy teljesítése sokkal kevesebb energiát emésztett fel. Mégis úgy érzem, hogy jobban el tudtam benne mélyülni, mert önállóan vagy esetlegesen hallgató társaimmal dolgoztam fel azt. Önállóan tudtam beosztani a tanulásra szánt időmet.
- Önállóság elsajátítása a tanulásban, így nem csak magoltam a felsőbb évesektől kidolgozott tananyagot, hanem többé kevésbé elsajátítottam, mivel saját magam értelmeztem és dolgoztam fel az anyagokat.
- Sokkal könnyebb volt, mint azt gondoltuk.
- A rugalmasság, szabadság, illetve önállóság.
- Biztonságosan tanulhatunk kényelemből.
- A tanárok igyekeztek segíteni, úgy leadni a tananyagot, mintha ténylegesen órán lennénk.
- A kevésbé fontos órákkal nem pazaroltuk az időnket.

A negatív tapasztalat szubjektívásából adódóan néhol érezhető, hogy az emberek többségének az interakciók hiánya okozta a problémát, vagy az egyéni motiváció hiánya, amely az egyéneknél további negatív benyomásokat gerjesztett. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy nem az online rendszerrel akadt problémájuk a válaszadóknak. A következő negatív tapasztalatokat írták a kérdőív válaszadói:

- A tananyagot nem volt lehetőségünk olyan jól megtanulni, mint normál oktatási rendben. Emiatt elmaradtunk sok mindennel.
- Az oktatókkal nem volt kontaktus, visszajelzés sem. Az elektronikus tananyagokat szemináriumi oktatás hiányában egyedül lényegesen nehezebb volt elsajátítani (ha egyáltalán sikerült).
- Az oktatók sokszor el sem olvasták a beadandókat, visszajelzést pedig egyáltalán nem kaptunk a teljesítményünkkel kapcsolatban.
- Bizonyos tananyag igényel tanári segítséget, de ez nem mindig volt kivitelezhető.
- Nem volt motivációm megtanulni az anyagot. Amit nem kértek vissza a számonkérésben vagy a beadandóban azt nem tanultam meg.
- Túlzsúfolt, és sokszor heti szinten sokkal nagyobb mennyiségű tananyagot küldtek el az oktatók. Ehhez párosult a tananyaghoz kapcsolódóan beadandó feladatok, dolgozatok készítése, így jóval kevesebb szabadidőt hagyva, mint normál, jelenléti oktatás esetén.

- A tét hiánya (szóbeli vizsga) ami miatt nem vettem komolyan a tanulást, és nem mélyült el az addig tanult anyag. Kevésbé fontos tantárgyak szigorú követelményekkel, amelyek a fontosabb tantárgyaktól vették el azt az időt, amit rá tudtam volna fordítani. A tanárok egymással nem kommunikáltak, így szinte ugyanazon határidőt határozták meg a beadandóknál és ez az egész folyamat egy sorozatgyártássá alakult át a tényleges tanulás helyett.
- Az, hogy több irányból is küldtek az oktatók és nem volt egy egységes és könnyen kezelhető weboldal, ahol minden tantárgy minden követelményét határidőkkel megtalálható lett volna. Ez nagy hátránya volt.
- Félreértések.
- A társaság hiánya.
- Nem voltam jelen az egyetem életében.
- Amikor az internet szolgáltatással probléma van.
- Érzem, hogy nem sajátítottam el olyan mértékű tudást, mintha rendes tantermi oktatás lett volna.
- Az, hogy kevesebb lehetőség volt konzultálni a tanárokkal.
- Hirtelen jött, sokan nem tudták használni a rendszert.
- Sok ülés a számítógép előtt.

Amikor elsőként kíséreltük megfogalmazni a lehetséges jövőbeni javaslatainkat, akkor a szerzőcsoport közös konzekvenciát tudott levonni. A kérdőív válaszadóinak visszajelzése alapján a következő fejezetekben javasoltak sikeresen beépíthetők mind a frontális, mind az online oktatási rendszerbe. Ilyen hasonló megállapítások voltak például:

- Az elektronikus felülettel nincs gond, ha tananyagot szeretnénk átadni a hallgatóságnak. Azonban mindenképpen fontos az interakció, így lényegesen jobb megoldás, ha nem csak egyszerűen feltöltik a tananyagot, hanem valamilyen... Olyan oktatóanyagok készítésével, amelyek csevegő alkalmazás használatával (pl. Skype) élőben jelentkeznek be a hallgatók, ahol kérdés, probléma esetén azonnali visszajelzést kaphatnak oktatóiktól.
- Oktatók képzése, kurzus nekik erről.
- Több live óra tartást a Moodle rendszeren keresztül.
- Órák megtartása online részvételben. Néhányat pedig meghagyni bejárós órának.
- Online órák, előadások, amik később visszanezhetők.

- Példákkal, jogesetekkel, vagy azokon keresztül segíteni a megértést. Ehhez olyan ellenőrző feladatok készítése, amelyek a kompetenciákra helyezik a hangsúlyt, szemben a száraz felelet-választós teszteknel. Sarkalljuk a hallgatókat gondolkodásra, ahelyett, hogy a nagy mennyiségű és száraz tananyaggal megrémísszük őket, és érdektelenséget váltunk ki. Sokszor a kevesebb több.
- A Zoom oktatás – ahol a hallgató kérdezhet is és nem csak elmondja az oktató a gondolatait – az célravezető lehet a szeminárium kiváltására.
- Az internetes felület fejlesztése.
- Fejlesszék az egész rendszert, modernizálják, tanárok rugalmasabbá váljanak.

Az oktatókhoz szóló kérdőív elemzése során egyértelmű válaszokat kaptunk az oktatóktól. Közös megállapításuk hasonló volt, mint amit a diákok is említettek. A digitális oktatás időszakából a következő pozitívumokat emelték ki:

- Fegyelmezettség.
- Gyorsabb információáramlás, visszanezhetőség.
- Még az eddiginél is rugalmasabb időbeosztás.
- Fokozottabb hallgatói egyéni tevékenység.
- A hallgatók teljesítették az előírt feladatokat. Új módon kellett megközelítenem az oktatást.
- Kevés hallgató volt, aki határidőre nem teljesítette a feladatokat.
- Az, hogy a hallgatók így is lelkiismeretesen dolgoztak.
- Jobb időhatékonysággal tudtam ellátni a feladataimat.
- Az oktatók és a hallgatók pozitív hozzáállása.
- A hallgatók tudásszintje magasabb a jelenléti oktatásban.

A negatív tapasztalatok vizsgálata során átfedéseket találhatunk mind a hallgatói, mind az oktatói benyomások között. A következő negatív oktatói benyomásokat kaptuk válaszként:

- A személyes kapcsolat hiánya.
- Kamerák előtt nehéz szerepelni, ezért célszerű lenne technikai fogások tanítása, illetve a verbális kommunikáció mellett, a testbeszéd fontosságára is felhívni a figyelmet, illetve jó példákkal ezt bemutatni.
- Áramkimaradás.
- Túl sok olyan színvonalas oktatóanyagot, feladatot kellett készíteni rövid időn belül, amit a hallgatóknak el lehetett küldeni.

- A valós tudásszint mérésének hiánya.
- Sajnos az, hogy annyira pedig mégsem működik... A személyes jelenlét nélkül, csak egy bizonyos szintig lehet eljutni. Egy ponton túl kell a személyes interakció.

A kérdőív oktatói válaszadói felől felmerültek bizonyos szükségletek, amelyek az általuk végzett munkát nagymértékben megkönnyítenék, ezáltal hatékonyabb oktatási intenzitást tudnának elérni az online térben:

- A kötelezővé tett felületek jobb ismerete, mert saját magamtól voltam kénytelen alkalmazni a Moodle-t, az adminisztrátor nagyon sokat segített mindig.
- A Skype-megbeszélés, -tanítás és az e-mailen küldött anyagok működtek.
- Szakszerű továbbképzés.
- Meg kellene határozni azt a néhány online eszközt, ami alkalmazandó és nem kellene folyamatos adminisztrációra készíteni az oktatót, hogy igazolja a napi tevékenységét.

A kérdőív kitöltésére nagyobb mennyiségű válaszadót sajnos nem tudtunk elérni. Ez fakadhat az oktatók, illetve a diákok leterheltségéből, mivel mindenki pótolja lemaradását, de ezen felül a végzős diákok teljes koncentrációját igénybe veszi a közlegő Tudományos Diákköri Konferencia, továbbá a szakdolgozat leadási határideje. Fontos megjegyezni, hogy a diákok – évfolyamtól függően – máshogyan élték meg a távoktatás rendszerét. Ennek okát a tantárgyak súlyossága, valamint a felsőoktatási követelményekhez való adaptálódás eltérő mértéke adja. Ameddig egy első évfolyamos hallgató csak tisztjelölti vizsgájára készült szakmai tárgyak nélkül, addig egy felsőbb éves hallgatónak már az előzetes ismereteket igénylő, differenciált szakmai tárgyak önálló feldolgozásával kellett megbirkóznia.

A digitális oktatásban rejlő kihívások és lehetőségek

Online oktatás – új típusú kihívások és feladatok

A digitális oktatásra való átállás miatt életkortól és képzettségtől függetlenül nemcsak a hallgatóknak, de a tantermi oktatások megtartásához szokott oktatóknak is egy teljesen új élethelyzettel kellett szembesülniük. Nem pusztán azért, mert például a gyerekeket nevelők számára nagy kihívást jelent napközben megtartani a tanórákat, de IT eszközökkel és újításokkal kapcsolatos ismeretük, hozzáállásuk, vagy egyáltalán életkoruk eltérése komolyan nehezítheti a digitális oktatás eredményességét.

A fentiekén túl a generációs különbségek is nagyban megnehezítették a digitális oktatásban résztvevők feladatát, ami az elmúlt félév tapasztalatai alapján alátámasztható. Napjainkban nem egy, hanem két generációnyi különbség van az oktatók és a hallgatók között. 2004-2005-ös adatok szerint, az oktatók átlagéletkora 47 év a hazai egyetemi oktatásban (Polónyi 2007). A ma élő generációk születési év szerinti beosztása alapján 2020-ra vetítve, a legtöbb oktató az X generációba tartozik, ezzel szemben a mai egyetemisták már a Z generáció szülöttjei. Láthattuk azt is, hogy a digitális bennszülöttek nem éltek internet és digitális eszközök nélkül, számukra ezek használata természetes (Thuma 2016). Az idősebb korosztálynak viszont rengeteget új és számukra bonyolult ismereteket kellett elsajátítania, ami plusz energiát és időt igényelt. Erre a legjobb megoldás az lenne, ha az oktatóknak produktív továbbképzési kurzusokat tartanának, ahol megismerkedhetnének az eszközökkel és a programokkal.

Ahogy a digitális oktatással több éve foglalkozó Ollé János már 2010-ben megállapította, *„a felsőoktatás számára e-generáció megfelelő kezelése, az oktatás hatékonyságának szem előtt tartásával a megváltozott hallgatói sajátosságokhoz való igazodás elemei érdeke.”* (Ollé 2010: 23). A digitális oktatás tapasztalataként elmondható, hogy talán az egyik legjelentősebb probléma az eddig bevált oktatási módszerekhez való ragaszkodás volt. A frontális oktatás során, ahol az oktató van középpontban, a tanuló számára pedig marad a „hallgató” pozíció, csak egyes tantárgyak esetében lehet működőképes, általánosságban semmiképp sem ragaszkodhatunk hozzá.

Manapság a felsőoktatásban az egyes előadásokon és a szemináriumokon a diákok már nemcsak füzetrel és tollal jelennek meg, hanem jegyzetelésüket digitális eszközökkel egészítik ki. Sőt, mivel arra számítanak, hogy az elektronikus eszközök útján bemutatott anyagokat, például prezentációkat az oktatók a rendelkezésükre bocsájtják, eleve laptopokkal, tabletekkel, mobiltelefonokkal jelennek meg az órákon. Annak ellenőrzése pedig, hogy valóban a tananyaggal foglalkoznak-e vagy sem, szinte lehetetlen. Az eszközök órákon való alkalmazásának a megtiltása sem feltétlenül vezet eredményre, ahogy a többi hallgatót megzavaró folyamatos ellenőrzés sem. Ennek megakadályozására több oktató már – konstruktívan - folyamatosan aktivizálja a hallgatókat: vagy csoportmunkával, vagy olyan feladatokkal, amelyekkel a hallgatók már saját fejlődésük érdekében használják fel ezeket a digitális eszközöket.

Ahogy azt már korábban kifejtettük, a digitális oktatás során az oktatók erőszerezettel alkalmazták a kötelező feladatlapok elvégeztetését, amely az értékelés tárgyát képezte, azonban ezek otthonról, ellenőrzés nélkül zajlottak. Mivel az évfolyamok nem egyszerre láttak el

szolgálatot, így szinte lehetetlen volt az adott időpontban elérhető számonkérésen (vagy online előadáson) részt venni. Bár a feladatmegoldási időintervallum előre meg volt határozva és a rendszer ezt az időkorlátot ki is kényszerítette, alapvetően igen egyszerű volt bármilyen segédeszközt, tananyagot, internetes forrást használni a megoldáshoz, hiszen az oktató nem tudta ellenőrizni a feladat végrehajtását, mivel a személyes kontaktus a veszélyhelyzet miatt kizárt volt. Ellenőrzési lehetőség hiányában bárki élhetett a csalás lehetőségével. A tisztjelöltek esetében ez még inkább probléma lehetett, hiszen a határszolgálati feladatok miatt eleve korlátozott volt a felkészülési idő, így sokan választhatták az egyszerűbb, de közel sem hatékony utat. A csalások minimalizálásának érdekében sokkal célravezetőbb valamilyen élő videóhívás, videochat alkalmazása, ahol az oktató szemtől szemben látja a vizsgázó hallgatót. Persze a leleményesebb hallgatók itt is tudnak segédeszközökhöz folyamodni – ahogy többnyire minden más esetben –, de nem olyan mértékben, mint az online megküldött feladatlapok esetében. Természetesen ez az opció lényegesen több időráfordítást kíván meg az oktatótól, hiszen minden diákot egyesével kell meghallgatni, de semmiképp sem több idő, mint a veszélyhelyzet előtti személyes megjelenéssel zajló, szóbeli vizsgáztatások esetén.

Függetlenül attól, ahogyan áttekintjük a digitális oktatás során nyújtott lehetőségeket, azt láthatjuk, hogy az egyes felsőoktatási intézmények rengeteg fórumot kínáltak fel arra, hogy az oktatók tartani tudják a kapcsolatot a hallgatókkal. A közoktatásban a legjellemzőbb eszköz a Google Classroom volt, a felsőoktatásban a Moodle rendszert és a Zoom alkalmazást használták leginkább számos más kapcsolattartási technikák mellett. Jellemző volt még a Skype, a GotoMeeting, az Office Team, vagy a Neptun rendszerek. E fórumok valóban alkalmasak a kapcsolattartásra, az órák megtartására, vagy tananyagok, szakirodalom megküldésére. A hiányosságok nem ezekben keresendők, hanem az oktatási módszerek kiforratlanságában.

Az oktatóknak és a hallgatóknak sokkal nagyobb empátiával kell a közös munkát végeznie: inkább közös munkára lenne célszerű törekedni az egyéni tanulás helyett. A diasorokon már nem olyan hívószavakat kell felírni, ami arra szolgál, hogy segítse az oktatót az előadás folytonosságban - illetve később a hallgatót az elhangzottak felidőzésben -, hiszen, ha a hallgatók nem keresik az oktatókat, előadókat, úgy a szavak megértésének és a tananyag kontextusába helyezése nem minden esetben valósulhat meg, így nőhet a hibás tanulás vagy rossz megértés, elsajátítás esélye. Több esetben az oktatók több szakirodalmat küldtek meg a hallgatóknak, így segítve azt, hogy több forrást feldolgozva tudják az ismeretet elsajátítani. Ezzel kapcsolatban azonban fontos megjegyezni, hogy nem minden hallgató tartozik ugyanazon tanulási „típusba”, nem tudják azonos módon feldolgozni a tananyagokat. A hallgatók egy része – akár részt vesz az órán, akár nem – bármekkora mennyiségű anyagot

képes elolvasni és megjegyezni, míg mások csak hallás után tanulnak produktívan. Egyesek kifejezetten jól tanulnak szemléletes, vizualizált környezetben, ám vannak olyanok is, akik a leadott „száraz” (vagy annak vélt) anyagot nem, vagy jóval nehezebben tudják elsajátítani, azonban nagyobb időráfordítással – felismerve magukban ezen tanulási nehézséget – képesek lehetnek a vizsgafeladatok jó eredménnyel való abszolválására. A félév során felhalmozott hiányosság majd csak a következő félévekben fog kitűnni, visszaköszönni, amikor az előző féléves anyagra épülő újabb tananyagokat a hallgatók nehezebben fogják elsajátítani. Ezzel szemben nagyobb sikere lehetne tanulási szempontból annak, ha minden egyes hallgatónak egyéni tanulásra alkalmas anyagokat küldenének el az oktatók, bár ez a véges kapacitások és erőforrások tekintetében nem lehetséges.

Ezt az ellentmondást feloldhatja az úgynevezett projektmunka vagy a közös munka lehetőségének megteremtése, amely során nem 10-120 főre tervezett oktatást hajtunk végre, hanem 4-5 fős csoportokra bontva olyan feladatok kerülnek kiosztásra, amely – az elméleti és gyakorlati órákat ötvözve az oktatók irányításával – képes lehet tényleges és mély tanításra. Az ilyen csoportmunkák során a kiadott szakirodalom is jobban feldolgozható, a visszajelzés is megtörténik mind az oktató, mind a hallgatók irányába, így elejét lehet venni az olyan problémáknak, amelyeket a hosszú hetek alatti nem tanulás, majd a vizsgák előtti kapkodás eredményez. Fontosnak tartjuk megjegyezni azonban, hogy az ilyen csoportmunkák bevezetéséhez szükséges lehet a tanszékek és oktatók által a tananyag és a tantárgyi tematika bizonyos mértékű átdolgozása, valamint a kezdeti, úgynevezett pilot időszakok tapasztalatait is figyelembe venni és beépíteni az oktatásba.

A digitális oktatásban rejlő lehetőségek

A napjainkban zajló egyetemi oktatás sok esetben még a frontális, tudásközpontú oktatásra épül, ami mára, a 21. századra megfakulni látszik. A lexikális tudás átadásának a különböző, sajátos szakmai követelmények miatt a mai napig helye van a rendszerben, de sok apró újítással és kissé megváltoztatott szemléletmóddal modernebbé, naprakésszé lehetne tenni. Ebben a különböző alkalmazások és programok használatának a tantervbe való beépítése sokat segítené. A modern oktatás kulcsa az, hogy a hallgatókat motiválni tudják, vonzóbbá tudják tenni a tananyag, a tudás elsajátítását. A kiritka - legyen akár pozitív, akár negatív - hozzájárul ahhoz, hogy a diákok élményekkel gazdagodjanak az adott tantárggyal kapcsolatban, ezzel is segítve az élményközpontú oktatás térnyerését.

A távoktatással eltöltött félév tapasztalatai alapján a digitális oktatás terén sok lehetőség rejlik, amelyek kiaknázásához számos jelentős – az egységes technológiai infrastruktúra megteremtésén túl, szemléletmódbeli – változtatásra van szükség. Figyelembe kell venni, hogy a hallgatók – akár rajtuk kívül álló okok, akár önhibájuk miatt – sokszor csak utólag tudják feldolgozni a betervezett előadás anyagát. Ezt orvosolhatná az, ha az előadások videó- vagy hanganyag formájában egy meghatározott ideig (2-3 nap) elérhetőek lennének mindenki számára. A számonkérések esetében hasonló problémába ütközünk. A tavaszi távoktatás tapasztalatai alapján best practise megoldásként említhetjük meg a hangfelvétellel kiegészített PowerPoint prezentációkat. Egy ilyen anyag elkészítése során az oktató minden egyes diához rögzített magyarázatot, segítséget nyújtott a tananyag megértéséhez, ugyanis a hallgatók nem csak vizuálisan láthatták maguk előtt azt a diát, amit diagrammok, folyamatábrák egészítettek ki – nem pedig csak egyszerű tömör szövegek teszik ki –, hanem az oktatói magyarázat is elérhető volt egy gombnyomásra.

Abban az esetben, ha a járványhelyzet újra fokozódna, törekedni kellene az online szóbeli vizsgákra és konzultációkra, amely segítene a kapcsolat fenntartásában a hallgatók és az oktatók között.

Az internet világába született „Z generáció” a 21. század korszerű eszközeit használva, és ezekhez hozzászokva igényli a minél gyorsabb információszerzést. Az internet korában a diások, hallgatók számára ez az elsődleges információs tér. Az információ azonnali hozzáférhetőségét preferálják, elvárják az azonnali megerősítést és jutalmazást (*Forgó–Antal 2013*). A felsőoktatás világában már teljesen más módon lehetne és kellene motiválni a hallgatókat, nem feltétlen jutalmazni kell őket, sokkal inkább ösztönözni, inspirálni. Egy osztályzat a legtöbb esetben nem feltétlenül tükrözi a hallgató tudását, pusztán egy adott pillanatról ad visszajelzést – amit számtalan tényező befolyásolhat: szerencse, fáradtság, magánéleti problémák kivetülése. Jóval nagyobb motivációt és objektívebb visszacsatolást jelenthet az, ha az oktató kiértékeli az adott feladat megoldását és részletesebb véleményt ír róla a hallgatónak. Ez a visszacsatolás nem csak a hallgató önértékelési képességét fejlesztheti – ami által tisztább képet alkothat magáról hibáival, gyengeségeivel és természetesen az erősségeivel együtt –, hanem ösztönözni is lehetne arra, hogy elmélyedjen az adott témában. Ennek megvalósítását támogathatnák digitális eszközök használata is. Bizonyára az oktatók részéről sokkal több időt és energiát igényelne, ugyanakkor hosszútávon mindenképpen kifizetődő lenne munkájuk, hiszen azon túl, hogy oktatóként mindent megtesznek a hallgatók fejlődéséért, maguknak a hallgatóknak is részletes, érthető és konkrét magyarázat állna

rendelkezésre egy-egy elrontott feladat után, amelyből lényegesen egyszerűbb tanulni, ha tisztában vannak a hibával.

A rendészettudományi képzés fejlesztésének lehetőségei digitális eszközök segítségével

A jövő képzési rendszerében a hangsúlyt a gyakorlati készségek fejlesztésére kell helyezni. A bővebb ismeretanyagot nyújtó előadások online térben történő megtartásával és bármikor elérhetővé tételével nagyobb hangsúly juthatna a gyakorlati és a szemináriumi foglalkozásokra. Az összetett csoportos munka – ami a rendvédelmi hivatás alapját képezi – sok esetben egyszerűbbé és mozgalmasabbá tehetné a hallgatók számára a tanulást, illetve ezzel egy időben az olyan úgynevezett soft skilllek fejlődését is segíthetné, mint például az együttműködési vagy prezentációs készségek.

A különböző jogi tárgyak elsajátítása a rendészeti képzés egyik alappillére, amely során a jogszabályok megtanulása, megértése és gyakorlati alkalmazásukra való felkészülés önálló munkát követel meg a hallgatóktól is, így ennek interaktívabbá tétele nem minden esetben valósítható meg. Az olyan módszertani változás segíthetné a hatékonyabb oktatást, amely során kiscsoportos gyakorlati órákon a jogszabályok alkalmazására kerülne a hangsúlyt. A rendészeti képzés egyik legmeghatározóbb területének, a büntetőjog oktatásának példáján szemléltetve: a valós jogesetek elemzése és feldolgozása nagyban hozzájárul a jogrendszer, a jogalkalmazás megértéséhez. Ezeket hatékonyan segítheti számos online teszt és kvíz megoldása, a hallgatók gyorsan adhatnak számot pillanatnyi tudásukról, ráadásul az oktatóknak is kedvez ez a módszer, mivel nem igényel annyi időt, mint a zárthelyi dolgozatok javítása. Az e fajta számonkérés a hallgatók számára is könnyebb, hiszen egyszerre csak kisebb anyagrészeket kell elsajátítaniuk és – a rendszer azonnali kiértékelésének köszönhetően – hamarabb kapnak visszajelzést, mint egy zárthelyi dolgozat esetén.

A szakmai tárgyak szakirányonként változnak, amelyek különlegessé és igazán egyedivé teszik a képzést. A digitális és IKT eszközök használatának mértékét mindig az adott tantárgyhoz kell megalkotni. Fontosnak tartjuk, hogy a szakmai tárgyak alkossák a képzés alapját. Az intézkedés taktikai oktatás azon tantárgyak közé tartozik, ami minden jövőbeli hivatásosnak kötelező. A képzés sajátosságát képezi, hogy egyedül nem lehet megtanulni, szükség van az oktató és a társunk segítségére és jelenlétére. A tárgy elméleti oktatását fejleszthetné, ha a képzés részét alkotná valós intézkedések videós formában történő megtekintése és ezek kiértékelése.

A kiegészítő tárgyak csoportja igazán változatos, számos tantárgy a közigazgatás mélyebb megismerését szolgálja, míg mások az egyéni kompetenciák fejlesztését, például az idegen nyelv oktatását. Az eredményes és célravezető oktatást segíthetné, ha a tananyagot interaktív formában adnák át. Ebben ismételten nagy szerepe lehet az online és webes teszteknek, illetve a csoportos projekt munkáknak.

Javaslatként említenénk, meg, hogy valamennyi tantárgy tekintetében az osztályzást rövidebb időközönként lenne célszerű alkalmazni. Ezáltal a hallgatók teljesítménye jobban látható, fejlődésük könnyebben nyomon követhető lenne. Ez az értékelési módszer megmutatná, hogy melyek azok a tananyagrészek, amelyeket a hallgatók nehezebben jegyeznek meg, melyekre kell nagyobb hangsúlyt fektetni, többször feleleveníteni. A szakaszos tanulás és a folyamatos ismétlés megkönnyíti az ismeretanyag elsajátítását, nem mellesleg a kisebb tananyagmennyiség kevésbé terhelné le őket. Fontos megemlíteni, hogy az egyetemi évek alatt kulcsfontosságú az elegendő szabadidő biztosítása a hallgatók számára.

Elengedhetetlen, hogy ezt az időszakot mindenki a maga érdeklődési körének megfelelően tudja eltölteni. Így mindenki fejleszteni tudja a mentális és fizikális képességeit. Ebben nyújthatna segítséget egy esetleges karantén idején, és természetesen azon kívül is, a szabadidős foglalkozások, workshopok, tanszékek általi előadások, szakkollégiumok rendezvényeinek online térbe való áthelyezése.

Összegzés

Idén tavasszal a koronavírus járvány hazánkat is elérte. A válaszintézkedések alapjaiban változtatták meg a köz- és felsőoktatást. A fertőzés-terjedés megakadályozásának érdekében az iskolák is bezártak. Az oktatást eddig egyedülálló módon az online térbe kellett áthelyezni, amely a rendészettudományi képzést is érintette: a kar oktatóinak és hallgatóinak speciális jogállásukból fakadóan nem csak az online oktatásra kellett átállniuk, de a veszélyhelyzet kapcsán keletkezett rendészeti feladataikat is el kellett látniuk. A hallgatók esetében ez főként határszakaszokon való szolgálatteljesítést jelentette, amely a digitális átállás kezdeti nehézségei mellett többletterhet rótt rájuk.

Bár az Egyetem az online oktatás megtartásához szükséges technikai infrastruktúrával rendelkezett, az általunk végzett kvantitatív felmérésből kiderült számunkra az, hogy az ilyen új típusú oktatási módszer bevezetése még számos problémát vethet fel. Több megkérdezett – oktatók és hallgatók egyaránt – hiányolta a személyes kontaktust, ami leginkább a visszacsatolások és a konzultációk elmaradásában nyilvánult meg. Szintén gyakori

problémakörnek jelölték meg azt a kérdőívet kitöltők, hogy az idő rövidegére felróható okok miatt a tananyag online formába történő átdolgozása nem minden esetben történt meg, ezért az oktatók által megküldött túl sok, nagyterjedelmű forrásanyag feldolgozására nem állt elegendő idejük, az önállóan elsajátított anyag nem tudott elmélyülni igazán, így tudásukat esetenként hiányosnak ítélték meg a hallgatók. A felületes tudás másik oka azonban abban is keresendő, hogy a hallgatók sem jól mérték fel az önálló feldolgozásra fordított szükséges időt, ezért a nem megfelelő időbeosztás miatt nem tudott az adott ismeretanyag elmélyülni.

Ahogy a Rendészettudományi Karon előadást tartó Ollé János is említette, azok a végzett hallgatók, akik 2020-ban abszolváltak és sikeresen teljesítették záróvizsgájukat, a diplomájukban nem szerepelhet az, hogy egyes ismeretanyagok a járványhelyzet miatt hiányos. Ugyanakkor tudjuk, hogy oktatóként több tényező is igen komoly kihívást jelentett a pandémiás helyzet alatt, ilyen volt például a tanórák megtartása mellett a tananyagok hatékonyabb átadása, a tananyag mennyiségének eldöntése, majd pedig a megfelelő mértékű és minőségű számonkérés biztosítása.

Korábban már említettük, de jelen fejezetben is szükségesnek tartjuk annak hangsúlyozását, hogy a digitális oktatásra való átállás miatt életkortól és képzettségtől függetlenül a hallgatóknak és oktatóknak is egy teljesen új élethelyzettel kellett szembesülniük. Az új élethelyzetre való hatékony reagálás kialakítását nehezítette az, hogy – mivel eddig hasonló volumenű járvány a modern időkben nem ütötte fel a fejét – nem állt rendelkezésre semmilyen jó gyakorlaton alapuló iránymutatás. Éppen ezért kezdetben sajnos előfordultak olyan hibák, amelyek a tudásanyag átadását befolyásolhatták, ezért sem az oktatói, sem a hallgatói oldalt nem lehet egyértelműen okolni az esetleges egyéni kudarcok megtörténtéért.

Fontosnak tartjuk azonban azt kiemelni, hogy sajnos több nemzetközi szakértő és szervezet, köztük a WHO előrejelzése is azt mutatják, hogy a jövőben több hasonló járvánnyal is számolnunk kell. Ezekre a pandémiás helyzetekre a felkészülést már most el kell kezdeni nem csak kormányzati szinten, hanem hallgatói és oktatói oldalon is. A felkészülést nem csak a most szerzett tapasztalatok beépítése segítheti, hanem az oktatásban részt vevő személyek közötti párbeszéd kialakítása is nagyban előre viheti. Az oktatóknak és a hallgatóknak több empátiával kell a jövőben közös munkát végeznie, hiszen máshogy élnek meg ezen változásokat. Jelen pályamunkát is egy hallgatókból és oktatóból álló csoport készítette, így a dolgozatban is tetten érhetőek az eltérő tapasztalatok. Mind a tantermi, mind a digitális oktatás modernizációját segítheti egy olyan párbeszéd kezdeményezése, ahol a felek – az oktatók és a hallgatók – egymás igényeit megismerve tudnának egy olyan oktatási módszertant kialakítani – akár jelen tanulmányunkban javasolt csoportmunkák kialakításával vagy a digitális eszközök nagyobb

fokú bevonásával –, amely kompromisszumként ötvözi a generációs különbségekből fakadó eltérő igényeket, elvárásokat. Véleményünk szerint, főként a Nemzeti Közszerológati Egyetem szakkollégiumai – az azokat alkotó hallgatói és oktatói közösségének köszönhetően – megfelelő fórumai lehetnek egy ilyen kezdeményezésnek.

Irodalomjegyzék

- BENEDEK A. (2008): *Digitális pedagógia. Tanulás IKT környezetben*. Budapest, Typotex Kiadó.
- BERÉNYI L. (2012) Digitális kompetencia-helyzetkép a szervezeti kompetenciafejlesztés szempontjából. *Gazdaságtudományi Közlemények: a Miskolci Egyetem Közleményei*, 6(1). pp. 6-19.
- FORGÓ S.–ANTAL P. (2013) *A pedagógus mesterség IKT alapjai*. Eger, Líceum Kiadó.
http://p2014-26.palyazat.ektf.hu/public/uploads/17-a-pedagogusmesterseg-ikt-alapjai_55e9c795380f7.pdf [Letöltve: 2021.02.15.].
- FURCSA L. (2019) Tanári nézetek digitális kompetenciákról és szakmai fejlődéséről. *LÉTÜNK*. 2019/2. pp. 25-39.
http://www.letunk.rs/documents/archivum/Letunk_2019_2.pdf [Letöltve: 2021.02.15.].
- GULD Á.–MAKSA GY. (2013) *Fiatalok kommunikációjának és médiahasználatának vizsgálata*. TÁMOP-4.2.3.-12/1/KONV-2012-0016 Tudománykommunikáció a Z-generációnak című kutatás jelentése. Pécs, Pécsi Tudományegyetem.
- KOMÁR Z. (2017) Generációelméletek. *Új köznevelés*. 73. évf. 8-9 szám. pp. 14-16.
https://folyoiratok.oh.gov.hu/sites/default/files/journals/uj_kozneveles_2017_8-9_online.pdf [Letöltve 2020.08.04].
- NYIKES Z. (2017) A digitális kompetencia értékelési rendszerének egyes kérdései. In: *A XXII. Fiatal Műszakiak Tudományos Ülésszak előadásai. Műszaki Tudományos Közlemények*. Papers on Technical Science (7), Kolozsvár, Erdélyi Múzeum Egyesület (EME); Óbudai Egyetem. pp. 323-326. <https://doi.org/10.33895/mtk-2017.07.73>
- M. PINTÉR T. (2016) Infokommunikáció használata a tanulásban - Elméleti megközelítés az oktatásinformatikai készségek fejlesztéséhez. *Gyermeknevelés*. 4. évf. 2. szám. pp. 11-23.
<http://ojs.elte.hu/gyermekneveles/article/view/618/515> [Letöltve: 2021.02.15.].
- POLÓNYI I. (2007) Egyre többet, egyre kevesebben? *Felsőoktatók*. 16. évf. 3. sz. pp. 366-378.
https://folyoiratok.oh.gov.hu/sites/default/files/article_attachments/polonyi_0703.pdf [Letöltve: 2021.02.15.].
- PRENSKY, M. (2001) Digital Natives, Digital Immigrants. In: *On the Horizon*. MCB University Press, Bingley.

THUMA O. (2016) Generációs különbségek a munka és az iskola világában. In: *Korkép. XXI. századi kihívások*. Budapest, Budapesti Gazdasági Egyetem. pp. 212-232.

VÁZQUEZ, N. R.–MONTROYA, M. S. (2015) *Digital Skills Development: MOOC as a Tool for Teacher Training*. ICERI 2015 Proceedings, pp. 2714-2721.

Internetes források

EUROPASS (2013) *Digitális készségek - Önértékelő táblázat*.

<http://europass.hu/> [Letöltve: 2020.07.24].

EUROPASS (2015) *Digitális készségek – Önértékelési táblázat*.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiK3PcxflQAhXilosKHc76AXgQFjAAegQIARAB&url=http%3A%2F%2Feuropass.hu%2Fdocuments%2Feuropass_gyujto_1.pdf&usg=AOvVaw2gR4Fs7s88HxgCk_hm4Yz0 [Letöltve: 2020.07.29].

FERRARI, A. (2013) *DIGCOMP: A framework for developing and understanding digital competence in Europe*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2791/82116> [Letöltve: 2020.08.27].

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA. (2016) *Digitális Jólét Program: Magyarország digitális oktatási stratégiája*.

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjBgq3tvPLqAhU0AhAIHZNdykQFjAAegQIARAB&url=http%3A%2F%2Fwww.kormany.hu%2Fdownload%2F0%2Fcc%2Fd0000%2FMDO.pdf&usg=AOvVaw2Rs74NyWaMd7yDmQ5RHQZI> [Letöltve: 2020.07.29].

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM (2020) Moodle.

<https://moodle.uni-nke.hu/> [Letöltve: 2020.08.07].

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM (2020) Ludowika Webinárium.

<https://ludovikawebinar.uni-nke.hu/hu/channels/details/81> [Letöltve: 2020.08.07].

OLLÉ J. (2010) Egy módszer alkonya: a katedrapedagógia végnapjai a felsőoktatásban. In: DOBÓ I. –PERJÉS I. –TEMESI J. (eds) *Korszerű felsőoktatási pedagógiai módszerek, törekvések*. Konferencia előadások. NFKK Füzetek 5. Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központja. pp. 22–31.

http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1231/1/NFKK_5_vegleges.pdf [Letöltve: 2020.08.09].

2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról.

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=175262.292477 [Letöltve: 2020.09.30].

40/2020. (III.11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről.

http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=218449.381011 [Letöltve: 2020.09.30].